

O co jim šlo?

Vzdělávací cíl: Prostřednictvím fotografie se žáci seznamují s protesty proti McDonald's, k nimž docházelo v 90. letech. S pomocí dalších pramenů se snaží perspektivou účastníků porozumět smyslu protestů.

Klíčová slova: vznik České republiky, občanská společnost, dějiny ve veřejném prostoru, dobové perspektivy, formulujeme a ověřujeme hypotézu

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (2 min.)

Prohlížení fotografie s pomocí lupy.

Popiska doplňuje čas a místo. Bližší informace žáci nemají. Učitel je prozatím nedoplňuje, aby žáci mohli formulovat hypotézy.

2 POPIS FOTOGRAFIE (3 min.)

Označování důležitých prvků na fotografii a jejich popis. .

Žáci nemají dost informací, aby určili, že mladí lidé za sklem protestují proti McDonald's. Přesto mohou označit řadu důležitých prvků: prostor fast foodu, punkové účesy a oblečení lidí za sklem, leták adresovaný lidem uvnitř, vzájemná komunikace, přítomnost fotografa.

3 FORMULOVÁNÍ HYPOTÉZY (3 min.)

Formulování hypotézy ohledně situace, kterou fotografie zachycuje.

Učitel vytváří bezpečné prostředí, kdy žáci nemají obavy z chyby a formulují různé hypotézy. Přestože nemají dostatek informací, aby výjevu porozuměli, mohou je i nepřesné odhady produktivně vtahovat do situace zachycené na snímku.

4 ZKOUMÁNÍ DALŠÍCH PRAMENŮ A DOPLNĚNÍ HYPOTÉZY (3 min.)

Zkoumání pramenů v doplňkové galerii, četba dobové popisky a doplnění popisu ústřední fotografie.

Po úvodní motivační fázi žáci v tomto kroku upravují své původní hypotézy. V rámci galerie získají informace, které jim umožní objasnit účel jednání lidí za sklem. Článek osvětluje motivace anarchistů k protestu proti provozovně McDonald's. Druhá fotografie s rozšířenou popiskou osvětluje širší kontext protestu. Učitel může doplnit důvody protestu, které článek nezmiňuje - kritiku globalizace a konzumního životního stylu.

5 INTERPRETACE PRAMENŮ (4 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy fotografie a dalších pramenů odpovídají do textového pole na otázku: ? Proč protestovali proti McDonald's? Zamýšlejí se též nad příčinami jednání mladých lidí a zároveň mají možnost formulovat další dotazy: ? Na co byste se lidí na fotografii zeptali?

Žáci v závěru cvičení shrnují výsledky pátrání. S pomocí pramenů by měli dojít k závěru, že mladí lidé protestovali proti ekologické zátěži provozu McDonald's. Vadila jim přílišná spotřeba masa, a jak naznačuje účast Animals S.O.S., protestovali i proti zacházení se zvířaty ve velkochovech. Jídla McDonald's podle nich neodpovídají zásadám zdravé výživy. Žáci by si měli uvědomit, že protesty ukazují změnu české společnosti po roce 1989. Objevují se nová témata spojená s globalizací, která přináší nové výzvy. Otevření McDonald's v Praze symbolizuje nástup globální masové kultury a souvisejících trendů spojených s konzumním životním stylem, proti němuž se anarchisté a ekologičtí aktivisté vymezovali.

Žáky zajímá, jak se změnila ceny produktů McDonald's. Lze využít informace z [webu](#) firmy: v roce 1992 stál hamburger 19 Kč a Big Mac necelých 48 Kč. Po 25 letech (2017) stály 25 a 75 Kč.

Další možnosti zapojení do výuky:

- Učitel se může zaměřit na další případy protestních akcí v 90. letech. V roce 1992 například proběhly protesty proti dostihům Velká pardubická, při nichž aktivisté narušili závod a došlo i k zásahu policie proti nim. Pozornost médií získaly v roce 1998 policejní snahy o vyklizení pražské vily Milada, jež byla obsazena squatter, kteří svým životním stylem protestovali proti konzumu. Antiglobalizační protesty vyvrcholily v demonstracích při zasedání Mezinárodního měnového fondu v Praze v roce 2000.
- Protesty z 90. let lze srovnávat s protestním hnutím v současnosti (např. protesty proti epidemickým opatřením či za práva LGBT) a reflektovat změny v hodnotovém zaměření obdobných akcí. Zajímavá může být též historicky zaměřená komparace s protikomunistickými protesty v Československu a ve světě před rokem 1989.